Felles avfallsplan for småbåthamner i Haram kommune

Forslag fra Haram kommune ferdig	29.10.2019
Godkjent av fylkesmannen i Møre og Romsdal	

Brattvåg småbåthavn

Plan for mottak og handtering av avfall i hamner for fritidsbåtar

Denne plana er forankra i forurensingsforskrifta kapittel 20, som omhandlar levering og mottak av avfall og lasterestar frå skip. Iflg. forurensningsforskrifta § 20-6 har alle kommunar plikt til å utarbeide ei felles avfallsplan for både private og kommunale hamner som hovudsaklig mottar avfall frå fritidsbåtar. Det vil være dei enkelte hamneansvarlige som har ansvar for å følge opp avfallsplanene.

Småbåthamner som ikkje bidrar med nødvendige opplysningar til kommunen, må utarbeide eiga avfallsplan som skal godkjennast av fylkesmannen. Dei er også sjølv ansvarleg for å følge opp plana.

Formålet med avfallsplana er å verne det ytre miljø ved

- å sørge for at avfall frå småbåtar/fritidsbåtar blir levert til mottaksordning i hamnene

- å sikre at hamneansvarlige etablerer og driv mottaksordningar for avfall frå småbåter/fritidsbåter på ein tilfredsstillande måte

Plana omfattar avfall som har oppstått om bord i båten. Forskrifta sin definisjoner for ord og utrykk er brukt i denne plana.

Krav til innhold i avfallsplana er gitt i forurensningsforskrifta kapittel 20, vedlegg 1. Ei kortfatta oversikt over aktuelt regelverk er gitt i punkt 7.

Hamnene for fritidsbåtar i Haram er jamt over forholdsvis små. Båtar for dagsturar og fritidsfiske dominerer. Det er også for det meste få gjesteplassar i hamnene. Nokre fritidsbåtar er i bruk heile året, men for dei fleste båteigarar er sesongen frå april til oktober. Hamnene er godt organiserte med aktive styre, eigarar og/eller kontaktpersonar.

Denne avfallsplana er utarbeidd i oktober 2019 av miljøvernrådgjevar i Haram kommune i samarbeid med båtforeningane og hamnene som plana skal gjelde for.

1. Oversikt over hamnene avfallsplana gjeld for

Avfallsplanen omfattar 14 hamner med totalt 858 båtplassar i Haram kommune. Alle småbåthamnene er privateigde.

Tabell 1: Oversikt over båthamnene og mottaksordningar for avfall

Nr	Namn på småbåt-hamn	Navn på havne-ansvarle g	Antal båt-plas	Antal gjeste-plass	Mottak av rest avfa	Kildesortert avfall[1]	Mottak av farlig avfall	Kommentar	Har hamneansv gitt samtykke til elektronisk godkjenning av planen?
1	Tennfjord og Eidsvik Småbåtlag Gnr. 72 bnr. 318	Per Kristian Rekdal	91	5	Ja	Ja	Nei	Har en 140-liters dunk for restavfall og papir avtale med Årim om henting.	Ja formann@tes.as
2	Brattvåg Småbåtforening Gnr. 29, bnr. 163	Gunnar Skrede	180	11	Ja	Nei	Nei	Har 660 liters dunk for restavfall Avtalel med Norsk Gjennvinning om henting	Ja gaskrede@gmail.com
3	Søvik og Gamlem Småbåtlag Gnr. 178 bnr. 122	Stig Flem	100	9	Nei	nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja formann@sgsb.no
4	Vatne småbåthamn Gnr.102, Bnr.131	Norvald Misund	75	6	Ja	Nei	Nei	Har en 140-liters dunk for restavfall avtale med Årim om henting.	Ja namisund@mimer.no
5	Haramsøy Småbåtlag Gnr.11, bnr. 270	Geir Håkon Austnes	48	3	Ja	Nei	Nei	Har en 140 og 240 liters dunk for restavfall og avtale med Årim om henting.	Ja leiar@hslag.no
6	Hildre Småbåtforening Gn24, bnr. 18	Trond Bergsnev Tysnes	22	1	Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	tbtysnes@online.no

[1] Glass, metall, plast, matavfall, papir, EE-avfall

7	Lepsøy Småbåtforening Gnr. 17 bnr. 138	Hilmar Farstad	70	9	Ja	nei	Nei	Har en 240-liters dunk for restavfall avtale med Årim om henting.	Ja formann@lfsb.no
8	Lausund Småbåtlag Gnr. 20 bnr.51	Bjørn Farstad	65	6	Nei	nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja Bjoer-fa@oneline.no
9	Engeset Småbåtforening	Nils Arve Engeset	41	1	Nei	nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja nils@gfisk.no
10	Nogva og Rogne Småbåtlag	Asbjørn Rogne	20		Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja Er-rogne@online.no
11	Flemsvik Småbåtlag	Arne Vedeld	40	2	Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja Arne.vedeld@gmail.com
12	Fjørtoft Småbåtlag	Jan Ludvik Larsen	30	10	Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja jalular@online.no
13	Davik Småbåtlag	Endre otterlei	20	2	Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja endreott@gmail.com
14	Hellestranda Småbåtlag	Per Orvik	40		Nei	Nei	Nei	Båteigarar tar med avfall heim	Ja Per@orvik.org

2. Mottaksanlegg

Oppsummering av situasjonen for mottak av avfall i hamnene og vurdering av situasjonen framover.

Det er 14 småbåthamner i kommunen. Alle har stadfesta deltaking i felles avfallsplan.

- Dei fleste av dei største hamnene har avfallsdunk for restavfall og avtale med eit avfallsselskap om henting av denne. Restavfallet sendast til forbrenning og energigjenvinning. Utsortering av fraksjonar til materialgjenvinning skjer i liten grad.
- I hamner der det ikkje er mottak av avfall er kvar båteigar ansvarleg for å ta med seg avfall heim og handtere det som hushaldningsavfall. Dette kan gi grunnlag for utsortering av fraksjonar som glass, metall, papir og plast.
- Det er jamt over få gjesteplassar i hamnene.
- I hamnene kor det er dunk for restavfall, kan denne også nyttast av dei som ligg på gjesteplassane. Viss ikkje må brukarane av gjesteplassane også ta med avfallet heim og handtere det som hushaldningsavfall.

Styret i hamnene skal ha ei løpande vurdering av om avfallshandteringa i hamnene er god nok, eller kan bli betre. Målet er å hindre forsøpling av kysten, i tillegg til at sjølve hamneområda skal framstå som ryddige og gi grunnlag for trivsel for brukarar og besøkande. Basert på mengda avfall som oppstår må styret også vurdere om det skal leggast til rette for utsortering av fraksjonar av avfallet, som papir, plast, glass/metall og farleg avfall. Avfallsselskapa vil her være ein viktig samarbeidspartner.

Det bør være eit særleg fokus på riktig behandling av farleg avfall for å unngå at dette blir kasta i lag med restavfallet. Farleg avfall inneheld helse- og miljøfarlege stoff som skal behandlast annleis enn restavfallet. Hamneansvarlege må informere om dette. Dersom det ikkje er eigne dunkar for farleg avfall i hamnene må dette avfallet leverast til godkjent mottak av den enkelte.

3. Kart over småbåthamnene

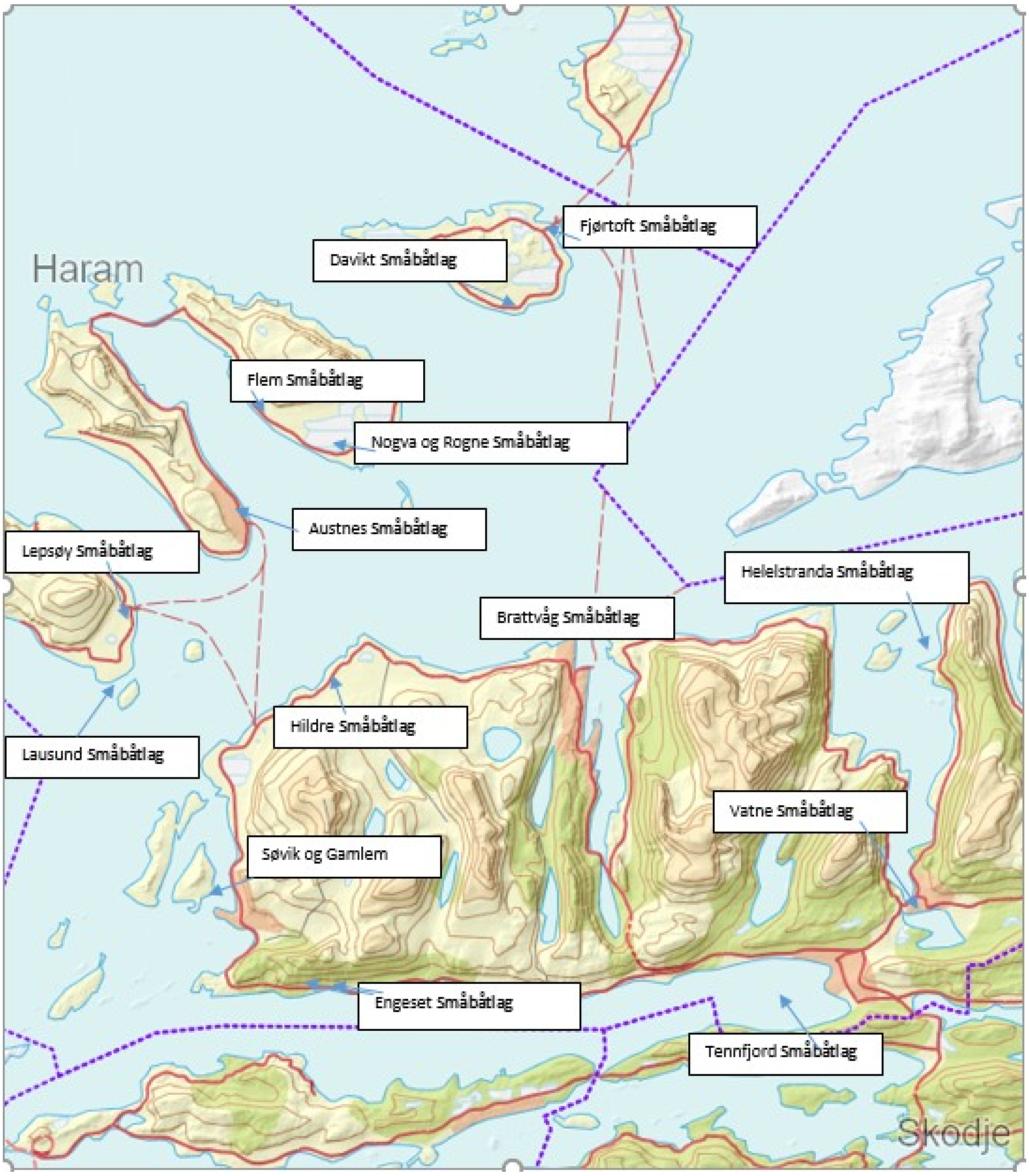

4. System for melding om utilstrekkeleg mottakstilbud for hamnen

Forslag til forbetring av avfallshandteringa i hamnene meldast til styret eller eigar. I neste instans kan Haram kommune kontaktast.

5. Involvering av berørte parter

Styra og/eller eigarar av hamnene skal være lett tilgjengelege for innspel frå brukarar, myndigheiter og avfallsselskap for ei best muleg avfallshandtering. Styrene i hamnene må informere båteigarane om denne avfallsplana og kva for funksjon den har.

6. Gebyr

Kostnad for avfallshandtering i hamnene skal normalt inngå i årsavgift / hamneavgift.

7. Regelverk og konvensjonar

Forurensningsforskrifta kapittel 20
I kapittel 20 er krava til avfallsplaner i hamner fastsett. Sjå vedlegg 2 for samandrag av hovudpunktar for avfallsplaner.

Avfallsforskrifta
Avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall er heimla i forurensingslova, noko som medfører at regelverket for farleg avfall gjeld for skip og havneansvarlege. Farleg avfall frå skip skal deklarerast i samsvar med krav i forurensningsforskrifta kapittel 20, vedlegg III. Deklareringsplikta gjeld kun for verksemder. For øvrig gjeld det ei plikt for alle til å handtere avfall forsvarleg.

Skipsavfallsdirektivet
Skipsavfallsdirektivet omhandlar mottaksanlegg for skipsavfall i hamner, herunder skipet si plikt til å levere avfall og til å gi forhåndsvarsel om avfallslevering. Direktivet har som målsetting å beskytte havmiljøet ved å redusere utslepp av skipsavfall og lasterester frå skip. Dette skal oppnåast gjennom å betre tilgangen til og bruken av avfallsmottak. Direktivet er implementert i norsk rett gjennom forurensningsforskrifta kapittel 20.

MARPOL
MARPOL 73/78 er en internasjonal konvensjon om hindring av forurensing frå skip med seinare endringar som fastsett kva for former for avfall det er forbudt å sleppe ut i havmiljø, og som krev at det ligg føre tilstrekkelege mottaksanlegg i hamner. Skipsavfallsdirektivet og forurensningsforskrifta kapittel 20 er basert på konvensjonens krav.

Andre lover, regler og bestemmelsar for havner og skip
Nedenfor er nokre lover og forskrifter som også regulerer forhold vedrørande avfallshandtering i havner og på skip, uten at desse er gjengitt i vedlegg eller omtalast nærmare:

- Lov om skipssikkerhet av 16. februar 2007 nr. 9
- Forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger av 30. mai 2012 nr. 488

- Forurensningsforskrifta, kapittel 23, hindring av forurensning ved kloakkutslipp fra skip (kommuner kan vedta egne forskrifter på området)
- Forurensningsforskrifta, kapittel 21 om forbud mot forbrenning til sjøs
- Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992 nr.1269
- Forskrift om farlig last på norske skip av 1. juli 2014 nr. 944

Hamner kan ha eigne vedtekter, men desse kan ikkje være i strid med bestemmelsar og krav i lov eller forskrift.

Vedlegg 1

Melding til havn om utilstrekkeleg mottaksordning

Forslag til meldingsskjema

(meldingsmulighet kan gjøres tilgjengelig elektronisk eller på papir)

Utfylt skjema skal sendes til [kontaktinfo havn/havneansvarlig]

Havn (navn på havn): _

Havneansvarlig: _

Evt. ansvarlig for avfallshåndtering _

Hvilket forhold med mottak av avfall gjelder meldingen?

_ _

Beskriv problemet/avviket: _

_ _

_ _

_ _

Forslag til forbedring: _

_ _

_ _

_ _

Forholdet oppdaget (dato): _ _ _ _ _ _ _, Skjema utfylt av: _

Med venlig hilsen

_ _

☐ Jeg kan kontaktes for ytterligere opplysninger

☐ Ja takk, jeg ønsker tilbakelding om hvordan forholdet er fulgt opp

Via tlf.:_ eller e-post: __

Vedlegg 2

Forurensningsforskriften kapittel 20 - hovedpunkter relatert til avfallsplaner. *(Per august 2018)*

Viktig lovverk:

- Forskrift om begrensning av forurensning (kap.20)
- Forskrift om mottak av avfall og lasterester i fra skip

Sjøfartsdirektoratet og Fylkesmannen er ansvarlig myndigheter og fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriftene følges.

I forurensningsforskriftens kapittel 20, vedlegg 1, fremgår det blant annet at:

- Alle havner skal ha en egen avfallsplan eller være med i en avfallsplan som er felles for flere havner.
- Avfallsplaner skal utarbeides i samråd med berørte parter, blant annet brukerne.
- Planen skal godkjennes av Fylkesmannen minst hvert tredje år.
- Havneansvarlige må etablere mottaksordninger i henhold til planen.
- Informasjon om mottaksordningene skal være tilgjengelig for brukerne.
- Båtfører må gjøre seg kjent med hvilke avfallsordninger som er i havnen.
- Dersom båtfører mener havnen ikke har tilstrekkelige mottaksforhold for aktuell avfallstype, kan dette meldes til havneansvarlig som er pliktig til å følger opp meldingen.

I forskriften er flere relevante begrep definert. Definisjonene er gjengitt her for å sikre at alle berørte parter er kjent med disse.

Definisjoner

1. **Avfall fra skip:**
   Enhver form for avfall, herunder kloakk, og andre rester enn lasterester som oppstår mens et skip er i drift, og som omfattes av vedleggene I (olje), IV (kloakk), V (søppel) og VI (utslipp til luft) til MARPOL 73/78,[1] og lasterelatert avfall som definert i retningslinjene for gjennomføringen av vedlegg V til MARPOL 73/78

2. **Farlig avfall:**
   Avfall som er å betrakte som farlig avfall i henhold til avfallsforskriften § 11-2

3. **Lasterester:**
   Rester av lastematerialer i lasterom eller tanker etter at lossing og rengjøring er avsluttet, herunder også restmengder og søl ved lasting/lossing.

4. **Skip:**
   Enhver type sjøgående fartøy som opererer i det marine miljø, inklusive hydrofoilbåter, luftputefartøyer, undervannsfartøyer og flytende innretninger.

5. **Fritidsbåt:**
   Enhver flytende innretning som er beregnet på og i stand til å bevege seg på vann, og som brukes utenfor næringsvirksomhet.

6. **Havn:**
   Et sted eller geografisk område som er utstyrt med innretninger og utstyr som gjør det mulig å motta skip, inkludert fiskefartøy og fritidsfartøy.

7. **Norsk havn:**
   havn som er undergitt norsk jurisdiksjon, herunder på Svalbard og Jan Mayen.

8. **EØS-område:**
   I denne forskriften skal en henvisning til EØS-området også gjelde som en henvisning til Svalbard og Jan Mayen.

9. **Havneansvarlig:**
   Den som driver havnen. Der ingen driver havnen, er eier av havnen å anse som havneansvarlig.

10. **Mottaksordning**:
    Enhver innretning som er egnet til å motta avfall eller lasterester fra skip. Dette inkluderer stasjonære innretninger, så vel som flytende og mobile enheter.

11. **Rutegående skip:**
    Skip som transporterer passasjerer eller last mellom bestemte steder eller bestemte strekninger, til fastsatte tider.